

Zittingsdocument

A9-0128/2024

15.3.2024

AANBEVELING

over de ontwerprichtlijn van de Raad betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG (10788/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP))

Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid

Rapporteur: Sirpa Pietikäinen

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerptekst voorgestelde rechtsgrond.)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT.....	5
TOELICHTING.....	6
BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN.....	9
PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE.....	10
HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE.....	11

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

**over de ontwerprichtlijn van de Raad betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG
(10788/1/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP))**

(Bijzondere wetgevingsprocedure – goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien de ontwerprichtlijn van de Raad (10788/1/2023),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 19, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C9-0031/2024),
 - gezien artikel 105, leden 1 en 4, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie vrouwenrechten en gendergelijkheid (A9-0128/2024),
1. hecht zijn goedkeuring aan het ontwerp van richtlijn van de Raad;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de nationale parlementen.

TOELICHTING

Nationale organen voor gelijke behandeling zijn overheidsorganisaties die gelijke behandeling in iedere lidstaat van de Europese Unie bevorderen door onafhankelijke bijstand te verlenen aan slachtoffers van discriminatie, in gerechtelijke procedures op te treden voor slachtoffers of hen te vertegenwoordigen, onafhankelijke onderzoeken en enquêtes uit te voeren, onafhankelijke verslagen te publiceren, gegevens te verzamelen, bewustwording te creëren en aanbevelingen te doen over onderwerpen die verband houden met discriminatie. Zij zijn hiertoe wettelijk verplicht in het geval van discriminatie op basis van de in artikel 19 VWEU genoemde gronden, onder meer bij discriminatie op grond van geslacht, ras, etnische afstamming, leeftijd, seksuele gerichtheid, godsdienst of overtuiging, en handicap. De organen voor gelijke behandeling zijn hiertoe ook verplicht in het geval van meervoudige en intersectionele discriminatie. In overeenstemming met de ontwikkelingen in de samenleving en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie, mag de reikwijdte van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen niet worden beperkt tot discriminatie op grond van het feit dat een persoon tot het ene dan wel het andere geslacht behoort. Er moet derhalve ook rekening worden gehouden met intersectionele en meervoudige discriminatie.

De organen voor gelijke behandeling vervullen een cruciale rol binnen de EU-activiteiten voor de bestrijding van discriminatie, en hun vermogen om slachtoffers van discriminatie bij te staan en de bestrijding van discriminatie in de EU te bevorderen moet dan ook worden versterkt en ondersteund. De waarden van de Europese Unie, waaronder gelijke behandeling, kunnen alleen worden gerealiseerd wanneer zij op de juiste manier in de praktijk worden toegepast. Dat maakt de richtlijn zo belangrijk, omdat deze bijdraagt aan de verwezenlijking van de doelstellingen van de Verdragen, zowel in theoretische als in praktische zin.

Als gevolg van hun specifieke rol zijn organen voor gelijke behandeling ook betrokken bij werkplekgerelateerde kwesties. In dat specifieke geval moeten de organen voor gelijke behandeling altijd de autonomie, bevoegdheden en prerogatieven van sociale partners in acht nemen, alsook de erkende bevoegdheden van alle relevante overheidsinstanties, met inbegrip van arbeidsinspecties, nationale en/of statutaire rechtbanken, overeenkomstig de nationale wetgeving en praktijken.

Organen voor gelijke behandeling werden voor het eerst opgericht op grond van de richtlijn inzake gelijke behandeling ongeacht ras of etnische afstamming (2000/43/EG). In drie latere richtlijnen inzake gelijke behandeling zijn organen voor gelijke behandeling belast met dezelfde taken op hun respectieve gebieden. Het gaat daarbij om de richtlijn gelijke behandeling van mannen en vrouwen inzake goederen en diensten (2004/113/EG), de richtlijn gelijke behandeling van mannen en vrouwen op het gebied van arbeid (2006/54/EG) en de richtlijn gelijke behandeling van zelfstandig werkzame mannen en vrouwen (2010/41/EU).

In 2018 heeft de Commissie een positieve aanbeveling uitgebracht betreffende bindende normen voor organen voor gelijke behandeling met een reeks maatregelen die lidstaten moeten nemen om de onafhankelijkheid en effectiviteit van hun respectieve organen voor gelijke behandeling te verbeteren, met name wat betreft hun vermogen om te waarborgen dat personen en groepen die worden gediscrimineerd, hun rechten volledig kunnen uitoefenen.

Ondanks deze inspanningen hebben de bestaande wetgeving en de aanbeveling uit 2018 echter niet tot toereikende middelen en instrumenten geleid, noch is er hiermee een ideale operationele omgeving voor organen voor gelijke behandeling gecreëerd. De meeste kwesties die in de aanbeveling van 2018 aan bod kwamen, zijn nog steeds niet verholpen. Daarnaast verschillen de voorwaarden voor een doeltreffende werking van organen voor gelijke behandeling aanzienlijk per lidstaat. Als gevolg daarvan is de mate van bescherming tegen discriminatie verschillend, asymmetrisch en inconsistent voor burgers in heel Europa. Niet iedereen geniet dan ook dezelfde mate van bescherming. Dit moet snel worden verholpen en de verschillen in de niveaus van bescherming tussen groepen mensen in de verschillende lidstaten moeten transparant worden gemaakt.

Om die doelstelling te verwezenlijken, moeten er strenge minimumnormen voor organen voor gelijke behandeling worden vastgesteld. De onafhankelijkheid van organen voor gelijke behandeling vormt de grondslag voor de goede werking van deze organen in democratische staten. Organen voor gelijke behandeling en hun personeel moeten vrij zijn van externe inmenging, wat moet worden gegarandeerd door de toepassing van alle mogelijke waarborgen. Organen voor gelijke behandeling moeten daadwerkelijk onafhankelijk kunnen handelen en daarvoor moet voldoende financiering worden gegarandeerd die in overeenstemming is met de omvang en de aard van het orgaan voor gelijke behandeling, wat maar al te vaak niet het geval is. Organen voor gelijke behandeling mogen nooit in dezelfde betreuwenswaardige situatie belanden als die waar bijvoorbeeld het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) en een aantal andere agentschappen mee worden geconfronteerd, namelijk een gebrek aan personeel en middelen, in combinatie met een almaar toenemende werkdruk en hogere eisen op het gebied van onderzoek.

Een doeltreffend orgaan voor gelijke behandeling moet over procesbevoegdheden beschikken. Op dit moment hebben organen voor gelijke behandeling in sommige EU-lidstaten niet het recht om op te treden in gerechtelijke procedures. Organen voor gelijke behandeling moeten zich het recht voorbehouden om als partij op te treden in een procedure, om opmerkingen in te dienen bij de rechtbank of om namens of ter ondersteuning van een of meer slachtoffers een procedure in te leiden of daaraan deel te nemen.

Niet alle zaken komen echter voor de rechter, en dat hoeft ook niet. Om een snelle en betaalbare buitengerechtelijke beslechting van geschillen mogelijk te maken, moeten de lidstaten de partijen ook de mogelijkheid bieden om hun geschillen te beslechten door middel van alternatieve geschillenbeslechting, bijvoorbeeld via een verzoenings- en bemiddelingsprocedure, die onder leiding kan staan van het orgaan voor gelijke behandeling of een andere bestaande specifieke onafhankelijke entiteit die geen verband houdt met de overheid.

Toezicht is cruciaal om te verzekeren dat de organen voor gelijke behandeling daadwerkelijk hun uit hoofde van deze wetgeving toegekende rechten kunnen uitoefenen. Met het oog op dit toezicht moet de Commissie door middel van een uitvoeringshandeling een lijst van gemeenschappelijke indicatoren opstellen. Daarbij moet de Commissie nauw samenwerken met andere relevante instellingen en moet ze regelmatig de situatie van discriminatie in elke lidstaat beoordelen.

Net als op alle beleidsterreinen, is ook hier samenwerking van essentieel belang. De lidstaten moeten ervoor zorgen dat organen voor gelijke behandeling over de juiste mechanismen

beschikken om samen te werken met andere organen voor gelijke behandeling binnen dezelfde lidstaat en met relevante publieke en private instellingen, waaronder maatschappelijke organisaties, op nationaal, regionaal en lokaal niveau, alsook in andere lidstaten en op Unie- en internationaal niveau. Lokale overheden moeten de mogelijkheid krijgen om organen voor gelijke behandeling te benaderen wanneer zij voorbeelden van discriminatie op nationaal niveau vaststellen. Daarnaast moeten organen voor gelijke behandeling evengoed het recht hebben om samen te werken met EIGE, FRA en Equinet, alsook met sociale partners en arbeidsinspectiediensten.

Het komt maar al te vaak voor dat burgers op ons continent meemaken dat hun fundamentele mensenrechten terzijde worden geschoven en niet worden geëerbiedigd. Met behulp van dit wetgevingsvoorstel en de daarin vervatte minimumnormen zullen alle mensen in de lidstaten beter beschermd zijn tegen discriminatie. Tegelijkertijd mogen de lidstaten wetten, regels of administratieve bepalingen toepassen of invoeren die gunstiger zijn dan de in deze richtlijn vastgestelde minimumnormen. Er is geen tijd te verliezen – het welslagen van deze wetgeving is van essentieel belang voor het behoud van onze EU-kernwaarden.

BIJLAGE: ENTITEITEN WAARVAN OF PERSONEN VAN WIE DE RAPPORTEUR INPUT HEEFT ONTVANGEN

Overeenkomstig artikel 8 van bijlage I bij het Reglement verklaart de rapporteur bij de opstelling van het verslag voorafgaand aan de goedkeuring ervan in de commissie input te hebben ontvangen van de volgende entiteiten of personen:

Entiteit en/of persoon
European Confederation of Independent Trade Unions
European Disability Forum
European Network of Equality Bodies
Finnish Ombudsman for Equality

De bovenstaande lijst is opgesteld onder de exclusieve verantwoordelijkheid van de rapporteur.

PROCEDURE VAN DE BEVOEGDE COMMISSIE

Titel	Richtlijn van de Raad betreffende normen voor organen voor gelijke behandeling op het gebied van gelijke behandeling van personen ongeacht hun ras of etnische afstamming, gelijke behandeling van personen in arbeid en beroep ongeacht hun godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, gelijke behandeling van vrouwen en mannen op het gebied van sociale zekerheid en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten, en tot wijziging van Richtlijnen 2000/43/EG en 2004/113/EG
Document- en procedurenummers	10788/2023 – C9-0031/2024 – 2022/0401(APP)
Bevoegde commissie Datum bekendmaking	FEMM 11.3.2024
Rapporteurs Datum benoeming	Sirpa Pietikäinen 24.5.2023
Datum goedkeuring	14.3.2024
Uitslag eindstemming	+: 26 –: 2 0: 1
Bij de eindstemming aanwezige leden	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Maria da Graça Carvalho, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Lina Gálvez Muñoz, Guy Lavocat, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Radka Maxová, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Sirpa Pietikäinen, Evelyn Regner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Sylwia Spurek
Bij de eindstemming aanwezige vaste plaatsvervangers	Barry Andrews, Annika Bruna, Marina Kaljurand, Aušra Seibutytė, Vera Tax, Irène Tolleret
Bij de eindstemming aanwezige plaatsvervangers (art. 209, lid 7)	Karolin Braunsberger-Reinhold, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Michal Wiezik
Datum indiening	18.3.2024

HOOFDELIJKE EINDSTEMMING IN DE BEVOEGDE COMMISSIE

26	+
PPE	Karolin Braunsberger-Reinhold, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Frances Fitzgerald, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Sirpa Pietikäinen, Aušra Seibutytė
Renew	Barry Andrews, Guy Lavocat, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Irène Tolleret, Michal Wiezik
S&D	Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Marina Kaljurand, Radka Maxová, Maria Noichl, Evelyn Regner, Vera Tax
The Left	Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Sylwia Spurek

2	-
ID	Annika Bruna, Maria Veronica Rossi

1	0
ECR	Johan Nissinen

Verklaring van de gebruikte tekens:

+ : voor

- : tegen

0 : onthouding